DEC 19 1942

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 260. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 18-го грудня 1942. No. 260. Jersey City, N. J., Friday, December 18, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ГУВЕР ПРО ПОВОЄННЕ ЗАМИРЕННЯ

ШІКАҐО. — В прилюдній промові Герберт Гувер виложив точки, котрих мусять придержуватись переможні держави, аби уникнути помилки, яку вони колись поповнили в Версайськім договорі. Як тільки союзні держави віднесуть перемогу, говорив Гувер, вони відразу мусять проголосити певні точки, на основі котрих життя моглоб повертати до нормального стану. Але важніщі політичні питання, що мають сталий характер, треба відложити до часу, доки люди якслід не передумають тих справ, а головне, доки не охолодяться від війни і ненависти. До перших точок належалиб: 1) Цілковите розброєння ворогів. 2) Визначення тимчасових границь поміж народами. 3) Орґанізовання повороту воєнних полонених й цивільних людей вирваних з ґрунту війною. 4) Усунення економічної бльокади. 5) Орґанізування помочі голодуючим людям і зруйнованим краям. 6) Тимчасове відновлення всіх торговельних договорів, котрі існували перед війною. — Ці точки, говорив Гувер, дозволять світови станути знов на шлях нормального життя. Бо життя не можна спинювати ні на одну хвилину, коли не хочемо викликувати нових заворушень. А щойно опісля державні мужі світу повинні поволи розбирати кожне важне політичне питання і справедливо його розвязувати, в тім дусі, щоб кожний нарід мав такий уряд, якого бажає. Це війна цілого народу, тому й уряд мусить бути того роду, що його хоче цілий нарід. Інакше нарід даного уряду не прийме і зачне знов готуватись до якоїсь воєнної розправи.

ЗАКІНЧЕННЯ НЮЙОРСЬКОГО СТРАЙКУ ҐАЗЕТНИХ ДОСТАВЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Страйк ґазетних доставців закінчився і по вулицях появились знов всі нюйорські ґазети. Страйк закінчено на приказ ради воєнної індустрії. Страйкарі мали масовий мітінґ і на тім мітінгу одноголосно ухвалили заперестати страйк. Замітне те, що до страйку прийшло нагло. Власники ґазет цілком не сподівались цього страйку, бо непорозуміння, які існували між юнією і ними, обі сторони старались вирівнати шляхом переговорів. В часі страйку поверх три міліони ґазетних копій здержалось від обігу. На страйку скористали лише деякі ґазети, що далі появлялись на вулицях, серед них найбільше скористала „П.М.", що має ліво-радикальні погляди.

ПОДОРОЖІННЯ ҐАЗЕТ.

НЮ ЙОРК. — Головний менеджер Товариства Американських Видавців, Кренстон Вилйемс, заявив, що ціна американських ґазет, внаслідок подорожіння матеріялу і праці, також дорожіє. На 1,777 американських ґазет 806 вже побирають по пять центів за одно число. Минулого року 648 ґазет піднесло ціни на свої ґазети. Деякі ґазети обмежують свій обєм. Цей зріст цін далі продовжається.

ЯПОНЦІ ДОЗВОЛЯЮТЬ „ВАЙ ЕМ СІ ЕЙ" ПОМАГАТИ ПОЛОНЕНИМ.

НЮ ЙОРК. — Секретар „Янґ Мен Кристшен Асошіейшен", Трейсі Стронґ, заявив, що Японія дозволила світовій орґанізації тої назви зайнятись помочію американським і британським полоненим, котрі знаходяться в японських концентраційних таборах. Над тою помічю зверхній нагляд перебрав шведський амбасадор в Токійо, В. Баґе.

СІКОРСКІ ПРО ПОДІЇ В АФРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Польський премієр Владислав Сікорскі, що тепер перебуває в Америці, заявив журналістам, що союзники добре поступали в Африці, що співпрацювали і співпрацюють з адміралом Дарляном. В війні стратеґія повинна мати верх над політикою. Водночас Сікорскі підкресляв, що не можна усувати ґен. Де Ґоля в тінь, бо це він держав високо прапор вільної Франції, як Дарлян і інші його співробітники перед німцями скапітулювали.

ПОЛОЖЕННЯ НА ХАРЧЕВІМ ФРОНТІ.

ОЛБАНІ. — Ґубернатор Полеті закликав фармерів до збільшення продукції харчів і більшої обрібки землі. Він заявив, що мало людей ще знає, як поважно представляється справа харчів. Тих харчів чимраз менше і коли щось не зробиться в тій справі ми всі готові ці браки відчути.

ПОСАДНИК ХОЧЕ ВПРОВАДИТИ МАРҐАРИНУ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія заявив, що треба знести стейтовий закон, на основі якого властям не можна уживати в ріжних публичних інституціях, як шпиталях, приютах, а навіть тюрмах, марґарини. Масла, говорив посадник, чимраз менше. Він з трудом роздобув для нюйорських інституцій масла на минулий тиждень. А на наступний тиждень ще запасів масла нема і не видно, звідки їх буде можна взяти. Також з мясом справа не представляється світло, говорив він.

Нагляд Армії Над Продукцією

ВАШИНҐТОН. — Підсекретар війни, Роберт Петерсон, зізнавав перед конґресовим комітетом Трумана, в справі нагляду армії над воєнною продукцією. Він заявив, що це справа дуже поважна і колиб тепер відобрано армії нагляд над тою продукцією, то можна довести до прогри війни. Перед тим самим комітетом зізнавали також інші особи, серед них предсідник Американської Федерації Праці, Вилйем Ґрін і предсідник Конґресу Промислових Орґанізацій, Филип Морей. Два останні заявлялись за те, щоб нагляд над воєнною продукцією вцілости залишити цивільним людям. Вони закидали теперішному наглядови марнування ріжних матеріялів. Підсекретар Петерсон в часі свойого зізнання також заявив, що це є „фантастичне" уроєння, що армія хоче запровадити в Америці мілітарну диктатуру. Ми мусимо памятати, говорив він, що теперішня американська армія, це армія широкого загалу. На 25 старшин 24 ще два роки тому були цивільними людьми і по закінченні війни думають назад до цивільного життя вертати. В Америці нема якоїсь мілітаристичної касти.

ПРЕЗИДЕНТ ВДОВОЛЕНИЙ ЗАЯВОЮ ДАРЛЯНА

ВАШИНҐТОН. — Президент опублікував заяву, що задоволений з політичного положення в французькій Північній Африці. Та заява стоїть у звязку з заявою Дарляна, котрий сказав, що цілком не задумує залишатись в політичнім житті по закінченні війни, а бажає зовсім усунутись з того життя. Тепер він працює для повної перемоги союзників. Заява Дарляна покривається з попередньою заявою президента, котрий сказав, що ніхто не може Франції накидати провідників, бо сам французький нарід, як буде вільним, вибере собі таких провідників, котрих бажає.

ЗАТОПЛЕННЯ ДВОХ КОРАБЛІВ

НЮ ЙОРК. — В нюйорських корабельних колах розкрито вістку, що недавно в полудневій частині Атлантику внаслідок ділання ворожих сил, затоплено два американські транспортові кораблі. З одного корабля вся залога пропала. Серед неї пропав лютенент Карл Зайдлер, посадник міста Милвокі.

Британія й Америка Мають Взаїмно Доповняти Свою Воєнну Продукцію

ЛОНДОН. — Оливер Литлтон, міністер продукції, заявив у палаті послів, що підчас його візити в Вашинґтоні прийшло до певного порозуміння між американським і британським урядом щодо воєнної продукції, головно продукції нових кораблів. Америка й Анґлія мають збудувати в 1943. році нових кораблів на 20 міліонів тон.

Неменче важної угоди добилися в справі будови літаків і виробу гармат. Конференція мала на цілі передовсім зробити те, аби британська й американська продукція себе взаїмно доповняли.

НІМЦІ ДАЛІ ЗМЕНШУЮТЬ МЯСНИЙ ПАЙОК ГОЛЯНДЦІВ

ЛОНДОН. — Німецька окупаційна влада зменшила тижневий пайок окупованої Голяндії з 11 і пів унцій на 8 і три четверті унції. Немовби для облекшення цеї вістки, заведено додаткову святочну порцію масла.

ЙМЕНУЮТЬ ВІШАТЕЛІВ

МОСКВА. — Російська новинкарська аґенція доносить з Істанбулу, що німецька військова команда встановила на домагання начальника Ґестапа, Гайнріха Гімлера, так звану балканську карну раду, яка дістала припоручення очистити цілий балканський півостров з анти-німецьких елементів.

На чолі ради стоїть ґенерал Лер, німецький командант Балкану й ґубернатор Білгороду; ґенерали Волф і Шмавзер; а також ґенерал Даліґе, „протектор" Чехії; маршал Антонеску, румунський диктатор; ґенерал Джелозо, італійський командант Греції; і інші визначні військові постаті Балкану.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ ДРАТУВАННЯ ҐЕН. ФРАНКА

ЛОНДОН. — Ґрупа послів виступила з домаганням, аби британський уряд вислав ґенералові Франкові, диктарові Еспанії, гостру ноту за його промову з похвалою для Мусолінія й за його ґратуляційну телеґраму Гітлерові.

Секретар заграничних справ Іден заявився проти такого протесту як безвартісного. Він запевнив парламент, що члени Інтернаціональної Бриґади, що воювали колись проти ґен. Франка, а тепер є інтерновані в Північній Африці, не будуть видані Еспанії.

ВИЇЗД ЛІТАКА НА ПУСТИНІ. — Брак відповідних летунських майданів у Африці звільняє поважно американську кампанію в Тунісі. На світлині, залога літака розкладає на землі металеві мати, аби літак міг виїхати в повітря з пустині. На дальшому пляні перевернений бомбовик.

БРИТІЙЦІ БЮТЬ ПО ВІДСТУПАЮЧИХ ВІЙСЬКАХ РОМЕЛЯ

КАЇРО. — Донесення про положення в північній Африці є корисні для Обєднаних Держав, хоча британці видимо наступають на Ромеля дуже обережно, а на фронті в Тунісі панує розмірний спокій.

Британські війська в Лібії посунулися вже на захід від Ель Аґейлі, бомбардуючи ввесь час немилосердно відступаючі відділи ґенерала Ромеля та обстрілюючи з літаків всі його колюмни.

БРИТІЙСЬКИЙ РОЗВІД ПРО СИЛУ ВОРОГА В ТУНІСІ.

ЛОНДОН. — Аби покласти край замішанні, яке панує внаслідок суперечних донесень з боїв у Африці, уряд подав до відома спеціяльну заяву про ситуацію в Північній Африці. Заява каже, що аліянтські війська в Тунісі складаються переважно з британських військ. Летничі бази находяться далеко поза армією. Завести такі бази ближче фронту не давала лиха погода, злі дороги й віддаль.

Одначе й держави Осі мають великі труднощі. Ворог у тій частині не має більше ніж 200 літаків. Німці не вживають на більшу скалю летничих баз у Сицилії, а Сардинії майже зовсім не вживають.

За цею заявою, армія ґанерала Ромеля терпить від браку припасів, головно топлива для свого змеханізованого війська. Заслугу за це приписується аліянтським летунам.

АМЕРИКАНЦІ ПІДСУВАЮТЬСЯ НА ДВІ МИЛІ ДО ТУНІСУ.

З АЛІЯНТСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ В ТУНІСІ. — „Літаючий відділ" американських вояків, зовсім не не закритий американськими панцирними відділами, пробив німецькі лінії й посунувся на віддаль двох миль від Тунісу. Війська говорять про цей напад як найбільший подвиг цілої кампанії.

АЛІЯНТИ БОМБАРДУЮТЬ ПОРТИ БІЗЕРТУ Й ТУНІС.

ЛОНДОН. — Мароканське радіо подало, що британські й американські літаки бомбардували важко порти Туніс і Бізерту; поцілили залізничі стації, летунські майдани, тощо. Два літаки не вернулися.

ДАРЛЯН ВИДАЄ ЗАЯВУ.

АЛЖІР. — Адмірал Жан Франсуа Дарлян подав на конференції з британськими й американськими ґазетярами довшу заяву про своє становище й політику. Він запевняв, що його одинокою ціллю є врятувати французьку Африку, помогти увільнити Францію, а потім повернути до приватного життя. Він вірить, що потім французький народ самий рішить, якого політичного устрою він собі бажає в Франції.

Дарлян запевняє, що він дав амнестію всім тим, що заявилися за Аліянтами, звільнив вязнів з таборів, облекшив цензуру та касує закони проти жидів.

НОВІ СОВЄТСЬКІ ЗДОБУТКИ РІВНОВАЖАТЬ ДОСЯГИ НАЦІСТИЧНОГО НАСТУПУ.

МОСКВА. — У дво-дневій битві на південний захід від Сталінґраду російські війська захопили неназвану місцевість, положену понад 80 миль поза Сталінґрадом, та знищили 50 націстичних повзів і полк моторизованої піхоти.

Російський комунікат говорить теж про певні доспіхи російських військ на кавказькому фронті. За російськими обчисленнями німці втратили за один день 1,300 людей, 89 повзів, 40 літаків і велику масу воєнного матеріялу.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ ОДИНЦЕМ НАЇЗДЯТЬ НА АНҐЛІЮ.

ЛОНДОН. — Ворожі літаки налітали поодиноко на міста на південному й південно-східному побережу Анґлії. Британські літаки виступили проти нападаючих і збили два з них. Третій розбили гармати зо землі.

Уряд заявляє, що німецькі бомби, скинені з літаків, забили багато людей.

ІТАЛІЯ НАМІРЯЄ ЗДЕМІЛІТАРИЗУВАТИ РИМ.

БЕРН (Швайцарія). — З Риму приходять автентичні вістки про заходи італійського уряду забрати з Риму й околиці всякі військові інсталяції, аби охоронити місто від нападу аліянтських літаків.

За цим донесенням, італійський уряд зробив ці заходи під натиском Ватикану, котрий вказав урядові, що важко провести лінію між самим Римом і Ватиканом та що італійський уряд властиво вже почав деміліваризувати місто, виносячи з нього деякі свої департаменти.

Італійський міністер заграничних справ, граф Чіяно, вислав був Гітлерові ноту, в котрій звертав його увагу на страхи італійців перед налетами ворожих літаків. Гітлер у відповідь на це запевнив Чіяна, що Німеччина незадовго дасть Італії поміч у цій справі тим, що почне наново зусилені налети на Британію.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Кують Залізо, Поки Гаряче

Вістка, що американський уряд покликав свого представника в Фінляндії до Вашинґтону, пустила в курс чутку, що Фінляндія збирається до мирових переговорів. Цю чутку підтвердили ще вісти, що Фінляндія собі стягає до краю своїх визначних дипльоматів. Супроти таких фактів американські ґазети почали говорити й про цей сепаратний мир і взагалі про цілу справу майбутнього східної Европи, що з цим сепаратним миром тісно звязана.

Звязана справа передовсім через те, що Фінляндія не бере властиво участи в загальній війні з Обєднаними Державами, а тільки, так сказатиб, веде сепаратну війну з Росією. Через те, не дивлячися на те, що всі Обєднані Держави є заінтересовані в тому, аби вибити Фінляндію з ряду держав Осі, мирові переговори з Фінляндією вела би властиво сама Росія.

Тимчасом ця Росія якось не виявляє великої охоти говорити тепер з Фінляндією про мир. Це становище Росії підчеркує драматично факт, що властиво передовсім Росія скористала би з такого мира, бо він звільнив би російські війська з цілого фінського фронту. Вияснення цього наставлення Росії можна найти в тому, що вона не проявляла такої охоти говорити з Фінляндією не то тепер, коли її мілітарне становище багато краще, але навіть тоді, коли воно було найгірше. З цього видно, що Росія хоче говорити з Фінляндією тоді, як вся війна закінчиться, як Росія собі цього бажає, її перемогою.

З другого боку Фінляндія мусить з природи заняти противне становище. Для всякого фіна, котрий бажає собі вдержати незалежну Фінляндію, мусить бути ясним, як сонце, що незалежности Фінляндії лекше добитися тепер, коли Обєднані Держави ще не добилися перемоги й коли Росія ще не може диктувати мира. Коли Обєднані Держави вже перемоги дібються, тоді буде важко Фінляндії говорити з переможною Росією. Тоді Фінляндія буде на ласці й неласці переможців і розмови з переможною Росією будуть певно виглядати інакше, ніж вони виглядали би тепер, коли Росія ще воює й коли ще всяке може в війні трапитися.

Правда, кілька місяців тому, коли Росія була приперта до муру націстичним наступом, коли аліянти на її погляд не могли дати її ніякої більшої допомоги, тоді був найкращий час для Фінляндії говорити з Росією про мир. Та фінські патріоти видно цю нагоду проминули. Тепер, коли воєнна доля видимо повернулася виразно проти держав Осі, фінські провідники помітили свою помилку й спішаться рятувати, що ще можна рятувати.

Рух, який останніми часами зчинився й між провідниками інших східно-европейських держав, потверджує ці догади. Місяць прихильних для Обєднаних Держав подій збудив у всіх думку про близький мир, і тому всі кинулися до політичної акції, розуміючи добре, що їх положення супроти Росії по перемозі Обєднаних Держав буде слабше, ніж воно ще є нині, поки війна ще ведеться й перемога все ще не запевнена.

„ТРОШКА"

Нашим терплячим братам в старім краю в їх змаганнях до державної самостійности ми звідсіля можемо лише трошки помогти. Український народ сам мусить боротись за свої ідеали й шукати звязків зо свободолюбними краями, як ось Америка і Британія, котрі з цеї війни цілком певно вийдуть переможцями. Але трошка й ми можемо помогти. Це „трошки", на терезках історії може колись дуже заважити. Воно може навіть перехилити ті терезки в один бік, або другий — в бік сповнення національних ідеалів українського народу, або в бік його дальшого поневолення.

„Трошка" нераз відграє величезну ролю і не можна ним помітувати. Нераз трошка грошей може врятувати людину від банкротства, трошка свіжої крови може врятувати їй життя. Трошка відхилення на залізничім шляху, спричиняє катастрофу. Трошка додаткової відваги штовхає людину до великих вчинків. Трошка додаткового часу вможливлює тим вчинкам завершитись в успіх. Народня мудрість те трошка представляє в формі стебелинки, що може переламати верблюдови хребет. А Наполеон в ділянці воєнної штуки це трошка змалював в таких словах: „Виграє той, що чверть години довше видержить ніж ворог".

Велику пошану до цього „трошка" мають теж американські політичні партії, які в часі виборів не занедбують нічого і нікого, щоб навіть дрібку чиїхось голосів перехилити на свій бік. Бо хто його знає? Може якраз ця дрібка заважить і нею більшість дістане їх кандидат? Голоси можуть бути поділені на міліони по обох боках. Але навіть один голос може вирішити, хто дістав більше. Тому не треба занедбувати нічого, ні одного голосу. Коли більшість буде велика, то той голос в ній потоне. Але шкоди він всетаки не нанесе. Колиб одначе його було замало — тоді булаб біда. Тому не можна нехтувати ні одним голосом, треба шанувати це „трошка".

Так само треба шанувати те „трошка", що ми можемо тут зробити в користь визволення наших братів в старім краю від ворожого ярма. Воно колись може дуже заважити. Як закінчиться війна і знов зійдуться державні мужі переможних держав на конференції, щоб уложити новий міжнародний уклад, наші брати в старім краю звернуться до них з апелем, щоб й їм признано „чотири свободи", признано свободу вибирати такий уряд, який їм до вподоби. Цілком певно їм шлях загородять ті хижаки, котрі все були ласі на українські землі. Ті хижаки видвигнуть щераз ті самі арґументи, про котрі ми вже нині на кожному кроці чуємо, а саме, що українці це націстичні аґенти, що держали з німцями в той час, як найкращі сини демократичних країв проливали свою кров в боротьбі з німцями. Українці пробуватимуть ті наклепи вияснювати, заперечувати. Доказуватимуть, що воно було зовсім інакше, що не вони обильно свою кров в боротьбі з німцями проливали та що боролись з німцями не лише в фронтових лініях, але й в підпіллю. Але хіба їм хто тоді повірить, коли вже заздалегідь не буде в тому напрямку певного освідомлення в таборі демократичних держав? Хіба ми не знаємо, як колись українців мальовано як большевиків, хоч вони в тому самому часі зводили з большевиками смертельну боротьбу!

Те саме повториться тепер, з тою лише ріжницею, що тепер уже не назвуть українців „большевиками", котрі нині в моді, а тільки „націстичними аґентами". Щоб таке не повторилось, треба цьому вже тепер протидіяти. Треба вже тепер виказувати фактами, що цілий український нарід, зокрема ті течії, що очолюють його самостійницький рух, боряться проти німців і в тій боротьбі проливають кров. Німці арештують і вистрілюють українських націоналістів самостійників тому саме, бо ті творять для німців загрозу. Німці не такі дурні, щоб своїх союзників винищувати. Вони не винищувалиб українських націоналістів, якби добачали в них союзників. Арґументи большевицьких аґентів, мовлячи, „німці вистрілюють українських націоналістів тому, бо ті забагато знають", є дурні і облудні. Вони розраховані на безкритичну товпу. Бо що значить „вони забагато знали"? Чого забагато знали? Націстичні прибічники Гітлера знають хіба більше від всіх, але чи вже тільки через те, що вони щось знають, Гітлер їх розстрілює? Гітлер розстрілює лише тих, в кім добачує своїх ворогів. Він добре знає, що в українськім націоналістичнім русі він може добачувати лише завзятого ворога. Й це є одинокою причиною, що він той рух винищує. Це треба представити перед американським загалом.

По друге: Треба знайти шлях, хочби окружною дорогою, щоб заохотити українців до ще завзятішої боротьби з німецькими наїзниками. Кров пролита українськими націоналістами - самостійниками в боротьбі з німцями буде найкращою моральною леґітимацією, що їх управнюватиме до голосу в повоєннім замиренні. Водночас про те пролиття крови ми мусимо американську публичну опінію точно інформувати. Поінформувавши її якслід про це ми виконаємо те наше „трошка", котре колись може так заважити на терезках історії.

Без належної підготовки українська справа в повоєннім замиренні знов провалиться. Запізно буде поспішно творити якийсь комітет і висилати делеґацію на мирову конференцію, як та конференція вже засідатиме до нарад. Конференції є вислідом довгих діл, довгої праці, ріжних людей. Коли хтось не брав участи в тій довгій підготовчій праці, він теж не буде допущений до своєї конференції. Ніякі делеґації тоді нiщо не вдіють, головою муру не розібють, навіть колиб мали найрозумніші голови. В таких випадках залишиться одно: плач над гіркою долею і нарікання, що нема правди на світі.

Дж. Малей.

Американські Партизани

ВАШИНГТОН, (ОНА). — Нинішня війна між тоталітарними і демократичними державами ведеться не тільки при помочі військ воюючих сторін, але й при помочі партизан. В окупованих німцями краях, далеко за боєвим фронтом, діють десятки, якщо не сотні тисяч партизан. В Югославії, Греції, на землях Совєтського Союзу партизани так даються взнаки ворогові, що він в деяких випадках терпить більші втрати як на фронті. Особливо тоді, як партизанам вдасться висадити у повітря склади амуниції, знищити транспорт літаків або спаралізувати комунікацію. Партизани вже нападають на ворога зорганізовано, пляново і там де він такого нападу найменше сподіється.

Американці також мають своїх партизан. Вони діють на островах Тихого океану і складаються з спеціяльно тренованих частин морського війська. Лідером їх є І. Карлсон, що служив при американськім морськім війську в Китаю. Як вибухла китайсько - японська війна, то Карлсон студіював кілька місяців воєнну тактику китайських партизан. Він бачив на власні очі, які великі шкоди робили партизани японському наїздникові і рішив, на випадок японсько-американської війни, створити в Америці спеціяльні відділи, які вживалиб в боротьбі з японцями такої самої тактики, якої вживають китайські партизани. В початку 1941 року, як вже було ясно, що американсько - японська війна є неминуча, Карлсон переконав президентового сина, майора Рузвелта, що при морськім війську мусить створитись окремий відділ ударників, які уживалиб в боротьбі з ворогом тактики партизан. Військове командування на це згодилося і тоді майор Рузвелт і Карлсон почали орґанізувати своїх партизан. Це було в початку лютня цього року. Карлсон є старий вояк. Він вже служив при війську в часі першої світової війни і був на фронті в Европі. Бачив, як боролися з ворогом китайські партизани, і це його переконало, що партизаном хтобудь не може бути. До цього треба не тільки спеціяльно тренованих молодців, але йтаких, що вже з природи можуть переносити тягарі й не піддаються в найскрутнішім положенні. Карлсон знав з власного досвіду в Китаю, що аби бути добрим партизанським вояком, то в першу чергу чоловік мусить бути добре фізично розвиненим. Сама добра воля боротися за рідний край тут не вистарчає. Мягкий чоловік на партизана не надається. Отже Карлсон вибирав з охотників таких молодців, що на його думку потраплять дати собі раду в найскладніших умовинах. Приймав до відділу партизан людей з полудневих стейтів, з Тексас, Оклагоми, Арізони і Ню Мексика. Робив це тому, бо його відділ мав виїхати на острови Тихого океану і люди, які виросли в полудневих стейтах найлекше зможуть там акліматизуватись.

Як зголосилося потрібне до створення відділу партизан число охотників, то їх вислано в полудневу Каліфорнію відбувати вправи. Розуміється, що в початку, бо всі охотники до партизанського відділу це справні вояки й офіцири морського війська, і їх лиш було треба вивчити тактики дієвих партизан. А це дуже тяжка справа. В першу чергу їх треба було привчити переносити всякі невигоди і випробувати їх витривалість. Отже робили вправи днями і ночами. І то всі — офіцири і салдати. Не було ніяких привилеїв. Син президента Рузвелта мусів йти разом з простим вояком і нести власну таністру по 35 до 40 миль денно. Офіцири й вояки під одним шатром спали і з одного баняка їли. Бо між партизанами нема гірших і ліпших вояків. Вони всі рівні і всі мусять однаково вправлятися до надходячих боїв з ворогом. А Карлсон знав, що японці тверді вояки і з ними нема що жартувати. Треба знати всі їх штучки і бути приготованим їх не тільки перехитрити, але й перемогти в нетрах островів Тихого океану. Тому власне охотники до спеціяльного відділу партизан вивчали тактику партизан всіх народів і прикладали її до всяких умовин. Вони пізнавали спосіб боротьби китайських й анґлійських командосів та совєтських ударників. Ба не тільки те, але й духово підготовлялися, бо нинішній партизан це людина свідома, яка знає за що життя віддає. Тому саме у вільних хвилях охотники вели між собою розговори про демократію, про ріжні форми правління, дебатували між собою про господарські справи, політику, розбирали складні робітничі питання і так далі. Всі мусіли бути свідомі того, за що вони будуть воювати, бо досвід вже показав, що тільки ті вояки добре бються, котрі знають за що вони бються.

Тому, що спеціяльно треновані американські партизани мали розкинути по островах Тихого океану, то їх навчали варити, прати, лазити на дерево, що робити як чоловік заблудить в лісі, як перемогти ворога на самоті в день і в ночі. Як вже хлопці більш менш опанували партизанську тактику боротьби, то їх ще повезли на вправи на Гавайські острови. Там вони тренувалися в правдивих джунґлях, в яких вони пізніше мали вести правдиву боротьбу з японцями. Карлсон ще вивчав своїх партизан індіянського способу воювання, і хоч він вже має 46 років, то проте не відступав від своїх хлопців на один крок, а переносив всі неприємности в гарячих нетрах тих островів, де відбувались вправи. Те саме робив й син президента Рузвелта. Хоч він носить ранґу майора і після звичайних військових правил має відповідні привилеї, то в часі практичної підготовки партизан на островах Тихого океану він з них не користав, а був один з партизан, учитель і товариш. Бо як маємо боронити демократії, то всі в однаковій мірі мусимо посвячуватись за неї.

Так було в часі вправ і так було пізніше в дійсних боях на острові Мекін. Майор Рузвелт і лідер американських партизан Карлсон перші кинулись в бій з японським окупантом. Ворога розбито на порох і партизани були щасливими, що перший напад в серпні їм вдався понад всякі сподівання. Японці розлетілися куди хто міг, а партизани підготовляли другий несподіваний напад на інші окуповані острови. Вони вже переконалися, що хоч японці добре приготовані до боротьби в нетрах, розкинених на Тихому океані островів, то при добрій волі, постанові і підготовці до всякого роду боїв, ніпонці будуть викинені з усіх островів. Спеціяльно треновані американські партизани вже свідомі того, що так буде. Тому з великою нетерпеливістю ожидають приказу кинутись на кровожадного ворога.

Військове командування вдоволене з досягнень ударників Карлсона і каже, що японці ще не раз „покушають" американської зброї, з якою вони не можуть рівнятися. Ворог мусить бути побитий. Японці будуть вигнані з усіх островів Тихого океану, а до цього у великій мірі причиняться треновані американські партизани.

"We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need."
—Franklin D. Roosevelt

EVERYBODY EVERY PAYDAY 10%
BUY WAR BONDS

ҐЕБЕЛЬС ТАКИ КАЖЕ, ЩО ВІЙНА ЙДЕ ДОБРЕ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРН. — Д-р Ґебельс, націстичний міністер пропаґанди, пише в своїм журналі „Райх", що війна всетаки йде добре для Німеччини. Хоча німці були примушені денеде відступити, каже він, та вони цього зужиють як підскочні для нових випадів.

Він предсказує „тверезо й скромно", що війна мусить покінчитися перемогою Німеччини.

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

15)

Худі, аж страшні руки з довгими кістлявими пальцями, широкі колись, а тепер запалі груди, вихудлі ноги, обуті без панчіх у якісь старі та протоптані пантофлі, доповнювали образ о. Нестора. Він мав на собі тільки чорну камізельку поверх сорочки й такіж штани; старенька реверенда, старанно вичищена Деменюком, висіла на кілочку коло дверей, що вели до покою.

— О, о, о! — промамкав о. Нестор своїм беззубим ротом. — Ве.., ве... вельможна пані самі!... Та деж таки... А я старий... не прогнівайтесь... адже бачите!...

І він, увесь тремтячи, почав кидатися то в цей, то в той бік, неясно почуваючи, що щось треба було зробити, та не знаючи, що власне.

— Алеж нічого, панотче, нічого! — вспокоюлася його пані Олімпія. Та він не вспокоївся, метнувся к вікну й мало не перевернув миднидю з мильною водою, котрою тільки що вмивався, опісля рушив у противний бік, де стояла велика шафа від убрання та й там нічого не здобувши, почав без цілi лапати руками, мурмочучи щось таке незрозуміле не то сам до себе, не то до пані, що все ще стояла насеред кухні з тацою в руках.

Аж старий Деменюк вибавив о. Нестора з клопоту. Спокійно, не кваплячись, він ізняв із кілочка реверенду й, придержуючи неспокійного о. Нестора, надів її на нього. Аж тоді й о. Нестор заспокоївся, немов би оця реверенда була для нього сталевим панциром, за котрим він чувся зовсім безпечним, а без котрого грозила йому нехибна загибіль.

— Дуже... дуже перепрошую, що пані добродійка так мене застають...

— Алеж нічого не шкодить! — з усміхом повторила пані Олімпія.

— А... а... а... пані добрійка тут стоять та й стоять! Ото з мене роззява! Прошу ближче!

І о. Нестор трохи певнішим ходом поступив до дверей, що вели до його покою, відчинив їх і попросив паню Олімпію, щоб увійшла до середини.

— Я зараз! Я за... зараз буду на послуги пані добродійки! — промовив він, лишаючись іще на хвилину в кухні, щоб переговорити з Деменюком, що тим часом підтягнувши стору й відчинивши вікно, вилляв прямо в огородець з мидниці воду й витирав мидницю якимось старим полотенцем.

— Так як кажете, Гнате? — гомонів о. Нестор. — Єгомость вам, теперішній парох, не їхав учора нікуди?

— Ні, прошу єгомостя.

— Значить, сьогодні сам буде правити?

— А вжеж, що сам.

— Ну, то й добре! А то він учора, знаєте... присилав до мене. „Я, — каже, — поїду до свояків", — не знаю, де там у нього які свояки, — „то ви, отче Нестор, відправите за мене Службу". Ну, я обіцяв не для нього, а для Божого слова. Але сьогодні чуюся таким якимось ослабленим... не знаю, як би я відправив туСвяту Службу.

— То, може, єгомосць до Утрені стануть?

— А так, так... до Утрені піду. Зараз, тільки поснідаю. І так вона в вас не зараз іще зачнеться.

— Та вжеб пора починати.

— Ну, то йдіть, скажіть паламареві, нехай дзвонить, а я зараз... я не забавлю вийти.

Деменюк, уклонившися, пішов геть, а о. Нестор подався до свого покою. Пані Олімпія вже накрила столик, поставила на нім каву й булку, покраяна на тонкі, рівні скибки, а сама стояла при вікні й тонула поглядом у темній зелені саду.

— Ах, пані добродійка... самі трудилися!... — лепотів о. Нестор, мечучись то сюди, то туди по покою, немов силувався прибрати, усунути той нелад, який панував у кожнім куточку. Та ніщо йому не вдавалось, і вкінці махнувши рукою, він сів при столику.

Пані Олімпія ввесь той час стояла обернена до нього плечима, дивлячись у сад. Вона хотіла показатись йому спокійною й байдужною, щоб тим і його успокоїти. Аж коли він сів, вона звільна обернулася і промовила тоном, повним якоїсь материнської ласки:

— Алеж, панотченьку! Не робіть собі ніяких церемоній! Знаєте, що в нас усе попростому, по-домашньому. Ви мені не подивуєтесь, що сама вам несу снідання, так якось випало... Ну, і я вам також не подивуюся.Що вже нам старим церемонитися! — додала з усміхом і махнула рукою.

— Але деж таки!... Щоб вельможна пані самі!... — не переставав бентежитися о Нестор — Чи не було слуги ніякої?

— Ну, отче, покиньте вже це! Прошу, беріться до кави, а то зовсім застигне!

І поки о. Нестор термтячими руками мішав каву, ламав булку та мочив її в каві, щоб опісля могти, не кусаючи, проковтнути її, пані присунула собі крісло, сіла насупроти нього й балакала тим самим супокійним, добродушним тоном.

— Аджеж нині неділя, доброго апетиту, панотче! Надворі чудесно. Радість якась розлита скрізь у природі. От я й подумала, що требаб і вам, старому пустинникові, справити хоч невеличку радість. А тимчасом здається, що мій прихід наробив вам більше клопоту.

— Алеж, ясна пані. — скрикнув о. Нестор. — Як жеж можете так думати? Їйбогу, я з радости... з утіхи... що ви...

З тої радости він опустив намочену булку на обрус, і, лапаючи її, мало не перевернув чашку з кавою. Пані Олімпія допомогла йому дійти до ладу й, запросивши його, щоб снідав зовсім без женади, говорила далі:

— Це властиво я повиннаб робити завсіди. Адже ви в нас не якийсь постоялець, а гість у домі. Навіть трохи більше, не правда, панотче?

І вона окинула о. Нестора лукаво всміхнутим поглядом, та коли він знов зачав метушитися, вона жестом руки спокоїла його.

— Я не хотіла вам сказати нічого прикрого! Мій Боже, чи яж маю право робити вам якісь докори та неприємности? Ви сто раз більше малиб право робити їх мені.

— І нащо? — поквапно перебив її о. Нестор. — Аджеж я хилюсь.., хилюсь уже... — Він урвав, щоб не згадати про гріб, смерть і подібні речі, котрих на ділі боявся якимось диким, забобонним страхом, і тільки по хвилині, зітхнувши, додав: — Я молюсь... молюсь за себе й вас і за всіх... за всіх...

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

МАРЕВА, ЩО НЕ ДАЮТЬ НІМЕЧЧИНІ СПАТИ

Націстичні вожаки постійно запевняли німецький народ, що вони добре знають, які помилки робили керманичі німецької держави в першу світову війну. Вони грали постійно на нуту цих помилок у минулому, аби настроїти німецький нарід вірою, що теперішні вожаки таких помилок не зроблять. Як невправний оповідач казки, замісць полишити слухачеви самому догадатися, яка наука виливає з його оповідання, самий закінчує, розкриваючи цю науку, так і націстичні вожаки, видно приявши своїх слухачів за дурнів, проголошували їм запевнення, що націсти певно не повторять помилок провідників державної керми Німеччини. До якогось часу навіть здавалося, що націсти стали виповняти свою обіцянку, але потім стало всякому ясно, що вони не тільки поповнили цілу низку зовсім нових помилок, які не снилися цісарському ні републиканському урядові, але навіть в певних ситуаціях помилково заховувалися так само, як старі уряди, дарма що досвід повинен би їх був повчити цих помилок не повторяти.

Одною з таких повторених помилок є тепер воювання на два фронти. Кожний тямить, як бундючно запевняв Гітлер німців, що він нікоди не допустить до тої помилки, що була такою фатальною для перебігу першої світової війни для Німеччини. І ось нині власне німецький уряд напружує всі свої думки, аби придумати якесь виправдання на те, що тепер Німеччина зовсім, як у першу світову війну, воює на двох фронтах.

Говорили теж націсти нераз німецькому народові, що вони заздалегідь передбачували теперішню війну й добре до неї приготовилися. Вони запевняли німців, що німецький народ видержить цю війну багато лекше, як він видержав першу. Тимчасом німці тепер, зовсім у першу світову війну, перемучені й виголоджені.

Націстичні вожаки запевняли німців, що нова війна закінчиться скорше, ніж перша, тимчасом вони находяться тепер уже в четвертому році війни, а кінця її ще не бачать.

Диктаторський режім виявляє тепер різні недостачі так очевидно, що навіть непривичний до самостійного політичного думання німець не може не бачити, що тепер уже занадто щонебудь на це робити. Навіть він уже тепер добачує, до чого доводить його німецька національна слабість покладатися на приказки погримуючих людей в уніформах. Та, як отрястися з цього лиха, цього він не бачить. Через те й робить німець інколи враження зовсім безрадного чоловіка, що, вибалушивши очі, роззявив рота й здвигає плечима або чухає потилицю.

Що тепер недобре з Німеччиною, знає тепер навіть німець, бо чейже не штука вгадати це, коли його вожаки йому вічно товчуть у голову, що як піде щось зле з війною, то буде лихо не лише вожакам, але й простим німцям.

Між важкими проблемами, які важко вияснити німецькому урядові, находиться між іншим і те, що Злучені Держави найшлися тепер знову проти Німеччини. Німецькі вояки добре знають американського вояка з 1917 і 1918 року, бо нинішні німецькі війська мають добру порцію тих, що стрічалися з американцями на боєвищах Франції. Ці вояки теж знають, що націстичному жовнірові, котрий носить „ерзацовий" уніформ з деревляної маси, не дорівняти американському воякові, котрий дістає все, що є найліпше, між тим і уніформ, який не розпукається на дощі.

Іншою подією, яку вияснити приходиться важко націстичному проводові є невдача Ромеля в Єгипті. Цей ґенерал був на стільки популярний серед німців, що націстичному проводові не треба було й приказувати, аби його оплескувати. Зовсім несподівана програ в Єгипті насторожує пересічного німця недовірчивістю до націстичного уряду й проводу: він знає, що десь щось не є в порядку. Німці теж знають, що краї, добуті на східному фронті в минулім літо, не можуть надолужити Німеччині за останні втрати в північній Африці, тимбільше що Німеччина не добула тих обєктів, які собі постановила добути: Сталінграду, кавказької нафти, доступу до Ірану й Суезу.

Треба теж вияснити німцям якось переміни в німецькому ґенеральному штабі. Не може прецінь націстичний провід сказати, що Гітлер обставляє команду армії людьми, на яких націстична партія може покластися на випадок внутрішнього клопоту.

Назагал є ще цих питань, що ждуть вияснення від націстичного проводу, не мало. І більшість з них націсти вияснити зовсім не можуть. А як пробують вияснити старі, підносять інші, хто знає, чи ще не важніші. Як це зробив наприклад Гітлер, коли взявся запевняти німців, що він не буде з краю втікати на випадок прогри, як це робив у першій світовій війні німецький цісар, а тим самим підняв у думках німців підозріння, що навіть перед Гітлером встає марево прогри.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПИШЕ, ЩО Є ВДОВОЛЕНИЙ З „СВОБОДИ".

Прошу вислати мені два числа „Свободи" (з 25. листопаду і 8. грудня), бо правдоподібно десь затратились по дорозі. Хочу мати цілий комплет „Свободи" і тому дбайливо складаю усі числа. При тому хочу сказати з великим вдоволенням, що матеріяли, які є тепер поміщувані в „Свободі" про війну і світові справи, а зокрема про українську справу, заслуговують на велике признання. Ще додам, що великої вартости є ті матеріяли, що їх поміщує професор Микола Чубатий. Як пересічний громадянин можу сказати, що ці матеріяли є для таких як я дуже вартісні. Таких матеріялів як ті, що є в статтях п. н. „Духове життя українського народу по першій світовій війні", бракувало й бракує по всіх українських часописах в стейтах і в Канаді. Ось та прогалина є тепер виповнена.

Як читач майже усіх українських газет, що виходять в Злучених Державах і в Канаді, мушу признати, що „Свобода" світить як зоря своєю етикою і високим журналістичним уровенем. Вона задержує рівновагу, коли полемізує з своїми національними чи груповими противниками. А тої холоднокровности і терпимости бракує многим українським газетам. А те, що пишеться у „Свободі" про українську справу і про відродження рідного краю, особливо українського села, є мені дуже миле. Може й тому, що я сам мав щастя бути частинкою того руху і працювати, між іншим, для відродження українського села по першій світовій війні.

Микола Мота,
член У. Н. Союзу, Найаґара Пен Санаторіюм, Ст. Катеринс, Онт.

Різдво в Збройних Частинах і А. Ч. Хрест

Серед темряви війни, що охоплює на сьогодня цілий світ, різдвяні дзвони гомонітимуть скрізь, де перебувають американські вояки й моряки. На суші й на морі, в дома й поза краєною, робітники Американського Червоного Хреста, від наймолодших до старих, прикладають свої старання, щоби зробити свята світлими для тих, що залишили свій дім, місто, село для боротьби у всіх частинах світу за свою країну.

Не тільки для тих, кого недоля примушує зустрічати Різдво в шпиталях, але й для цілком здорових вояків й моряків, особливо в деяких частинах світу, будуть влаштовані спеціяльні розваги з гостиною та розподілом дарунків. Червоний Хрест доповнить традиційні різдвяні військові програми.

Клюби Червоного Хреста в Ісляндії, Великій Британії, Австралії та на островах Південного Тихого Океану будуть центром святкування для вояків у відпустці. Будуть вжиті всі старання, аби відпустку зробити веселою перервою від воєнних обовязків та створити відповідну Різдвяну, домашню атмосферу. В клюбах, де можливо, будуть прикрашені ялинки, кімнати декоровані. Різдвяна музика також буде в програмі, через радіо, чи грамофони, чи будуть використані доступні місцеві сили.

В клюбах Червоного Хреста буде подаватись традиційний американський обід, включно з індиками, „кренбери сос" та з іншими додатками. Де не буде змоги дістати індиків, інші смачні страви будуть приготовані. У військових шпиталях, де обід подається в звичайних їдальнях, робітники Червоного Хреста допоможуть прикрасити столи та вкласти більше сердечности у святкування. Для моряків недавно було спеціяльно відіслано 10,000 обкладинок для списку страв на різдвяний обід, що їх виробили діти з Молодечої секції Червоного Хреста. Інші діти робили прикраси для ялинок та інші декорації для посилки у всі частини світу.

Управа Червоного Хреста в Австралії постановила не забути ні одного вояка та моряка Злучених Держав, що перебуває на південному Тихому океані. При допомозі добровільних робітників приготовляються різдвяні пакунки, які будуть розпреділюватись представниками Червоного Хреста в кожному таборі та шпиталі. Робляться заходи аби різдвяні пакунки дістали вояки навіть на боєвих позиціях.

Пакунки містять в собі предмети до писання, до шиття, карти до грання та інші необхідні, пожиточні речі. Пакунки гарно завинені в обгортки зеленої і червоної барви. Буде роздано поверх 7,000,000 цигареток.

В недавньому донесенні з Австралії говориться: „Нашим головним завданням є зробити все аби наші вояки почували, що хоч перебувають далеко, проте вони є першими в серцях тих, що лишились в дома. Ці пакунки будуть нібй дарунком від рідних. Ми ставраємось аби вони дійшли по призначенню на час.

Зогляду на неприхильне відношення воєнного департаменту до листування між незнайомими особами та вояками на службі поза краєною, Червоний Хрест не приймав від окремих осіб та організацій різдвяних пакунків для посилки за море. Департамент вважає пакунки за кореспонденцію. Але матері, батьки та інші, які мають когось близького в збройних частинах, можуть бути певні, що Американський Червоний Хрест, їх Червоний Хрест, робить все можливе, аби їх хлопці мали справжні Різдвяні Свята, деб вони не були.

Тут, в дома, підготовка до Різдва буде майже така сама як колись. Місцеві директори Червоного Хреста, члени Шпитальних і Розважних Корпусів та Таборові й Шпитальні Ради плянують святкування для своїх місцевостей. Окремі особи та групи можуть виявити свою добру волю своєю допомогою. Філії Червоного Хреста разом з Молодечим Відділом візьмуть участь в тому, як звичайно.

Не тільки за вояків турбується Червоний Хрест. З нагоди Різдва Молодечий Відділ Американського Червоного Хреста згадує за велике число молоді в інших країнах.

Цього року члени Молодечого Відділу приготовили 100,000 пакунків з дарунками. В пакунках щонайменше 12 річей. Їх відправлено до Англії, Ірляндії, Ісляндії, Гренляндії, Аляски та до країн Центральної та Південної Америки. Там їх дістануть діти, про яких нема кому турбуватися, або які в ліпшому випадку матимуть дуже убогі свята. Тисячі фунтів твердих цукорків відіслано до тих країн для роздачі Молодечим Відділом Червоного Хреста.

До Англії відправлено 50,000 пакунків для розпреділення не тільки поміж анґлійськими воєнними втікачами та сиротами, але також для втікачів з Европейських країн, які знайшли пристановище на Британських Островах. Звичайно практикується розділювання дарунків з кожного пакунку поміж кількома дітьми, аби по можливости якнайбільше дітей з того скористало.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ЙОНҐСТАВН, О.

Ще про Листопадове Свято.

Заходом Злучених Організацій обидвох громад відбулось у нашій місцевости Листопадове Свято дня 1. листопада у просторій Українській Галі, котра була заповнена святочною громадою.

Підчас богослужень в церквах Пресв. Тройці і св. Петра і Павла, відправились панахиди за погибших героїв. Підчас панахиди Червоний Хрест, сестрицтва і братства стояли зі світлом коло могили.

Точно в годині 6. розпочато концерт. Свято відкрив предсідник Злучених Організацій, п. Т. Періг, привитавши зібраних гостей та пояснивши ціль свята.

Відтак хор „Боян" під вмілим проводом п. А. Когута, відспівав „Стар Спенглед Бенер", гимн „Україна" і „Засяло Сонце" та ще кілька дуже гарних пісень, за котрі нагороджено хор гучними оплесками.

Відтак п. Періг покликав до перепроваджування дальшої програми молодого провідника п. Василя Середницького, а цей покликав професорку, панну Мушинську, щоб виголосила вступне слово в американській мові.

Сопранове сольо виконала дуже гарно, молоденька панна Дідовська. Відтак дует відспівали п. А. Дідовська і п. О. Васько при піяновім акомпаніяменті панни М. Васько.

Відтак наш молодий деклематор, п. Т. Стахура, віддав вірш „Нема правди на світі". Також з великим чуттям віддеклямувала „Перший Листопад" панна А. Терлицька.

Сопранове сольо також виконала молода солістка, панна Олена Дарко, котра відспівала: „Ой казала мати" та одну американську пісню. Молоденька панна О. Васько знова відспівала „Вітрець повіває" і „Пращайте гори", за котрі була викликувана публикою кілька разів.

Реферат виголосила пані Марія Періг, котра апелювала до американських матерей, щоби помагали своїм синам, а не тільки жаліли за ними. Тоді скорше діждемось, щоб наша улюблена Америка виграла, та щоб повстала самостійна і незалежна Україна.

Відтак хор „Бандурист", під проводом о. А. Стангричука, відспівав дуже гарно „Ви жертвою в бою", „Живи Україно" і кілька інших пісень, за котрі були нагороджені гучними оплесками.

Кінцеве слово виголосила в американській мові панна Зоня Скубяк, дякуючи присутним гостям за їх участь у святі та взиваючи молодих жінок, щоби вписувались до Червоного Хреста.

На закінчення хор „Бандурист" і хор „Боян" відспівали „Ґад Блес Америка" і „Ще не вмерла Україна".

По концерті відбулась товариська забава, підчас якої всі бавились як одна українська родина.

Ввесь дохід з Листопадового Свята призначений на Американський Червоний Хрест. Виносив $174.64. До тих грошей долучено з Червоного Хреста, котрий існує при укр. греко-кат. церкві Пресв. Тройці $55,44, а Сестрицтво Непорочного Зачаття і Червоний Хрест долучили $70. Разом заслано до Американського Червоного Хреста $300.

Зоня Скубяк, секретарка.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. С., Шікаґо, Ілл. — Українці в Америці є обєднані, коли іде про боротьбу з фашистськими агресорами. Щодо цього нема потреби творити якийсь новий фронт. Зате інакше представляється справа, коли хочемо розуміти Атлантійський Чартер в правдивім американським дусі й домагатись свободи для кожного народу і кожного краю, а в тому і для українського народу і України. Большевики визнають для українського народу тільки одну свободу — комуністичну. А ми є за демократію і віримо, що український нарід також хотів би бути вільним і жити в своїй і демократичній державі. Тому, коли хочете забирати голос в справі „спільної праці", беріть ту справу під увагу. Фашизм буде знищений. А що пізніше? Ярмо є ярмом, якого коліру воно не булоб. А такого ярма не бажаємо теж і українському народови. Не бажаємо йому ні чорного, ні брунатного ярма, але теж не хочемо накидати йому і червоного, якщо він його сам не захоче.

ГОСТІ ПРИХАЛИ.—Три бородаті американці приїхали військовим „джіпом" до якогось неназваного міста в Північній Африці. Тубильці задержуються, аби оглянути вояків і їх дивне авто. Американські папироси звичайно настроюють людей прихильно до гостей зза моря.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 2. пополудні, в гали У. Г. Клюбу, 13 Вашинґтон ул. Буде річне справоздання і вибір уряду на рік 1943. Не явившийся член заплатить кару згідно зо статутом. — В. Комар, предс.; В. Мандзій, секр.

АРНОЛД, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в У. Н. Домі, в годині 2:30 пополудні. На цих зборах буде річне справоздання і вибір уряду на рік 1943. Обовязком є кожного члена бути на цих зборах хоч раз на рік. — За уряд: Д. Любінецький, предс.; М. Земледух, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори відділу 105 відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки, щоби не переносити довгу на наступний рік. По зборах буде приявний **п. Маланчук,** який дасть членам дуже цікаві інформації про орґанізаційні справи. — Мих. Мельник, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 126, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в год. 2. пополудні, в церковній гали. Буде річний звіт уряду і контролі та вибір уряду на 1943 рік і інші біжучі справи. Просимо членів приєднувати нових членів і вписувати свої діти. — За уряд: Іван Павлечко, пр.; Григорій Дидів, секр.-кас.

КОГУС, Н. Й. — Бр. св. Петра й Павла, від. 57, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній, 200 Онтеріо ул. Буде вибір уряду на 1943 рік. — Теодор Маліґловка, предс.; Григорій Недільський, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. — Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 254, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, точно в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на час, щоб можна було скоро полагодити справи, бо декотрі урядники мають йти до роботи від 3. години. Просимо членів вирівнати свої місячні вкладки. — За уряд: А. Котик, предс.; М. Вовк кас.; М. Тимчишин, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Сестр. Любов, від. 177, буде мати **річні збори** в неділю, 20. грудня, в годині 1. пополудні в гали 881 Eedy St. Просимо місцевих і позамісцевих членів прийти на збори на час. На цих зборах урядники здадуть звіт за цілий рік і буде вибір нових урядників на рік 1943. Просимо членів привести нових членів на збори. — Ф. Лучка, предс.; А. Патикевич, кас.; С. Саска, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 271 відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі на Лакавана Еве. Просимо членів прийти на ці збори і вирівнати свої вкладки за цей рік. На тих зборах буде справоздання з цілого року з доходів і розходів та вибір нового уряду на рік 1943. Просимо тих членів, що ніколи не приходять на збори, щоби були так добрі і показались хоч раз на рік на річних зборах. — За уряд: Григорій Левуш, предс.; Петро Гричаник, кас.; Волод. Шабатура, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на час, обовязково полагодити річні справи і вибрати уряд на 1943 рік. — За уряд: Ф. Саґатий, предс.; П. Підгайний, кас.; М. Колодруб, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Відділ 305 повідомляє членів про **річні збори, що** відбудуться в неділю, 20. грудня, в год. 11:30 рано, в церковній гали. Напоминаємо членів прийти на означений час. Хто не прийде, буде підлягати карі згідно з ухвалою. Будуть важні справи до полагодження і буде вибір урядників на рік 1943. Контроля здасть звіт з приходів і розходів за 6 місяців. — М. Ґентониш, секр.

ВУНСАКЕТ. Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 1. пополудні, в православній церковній салі, 74 Герис Ев. Просимо всіх членів прийти на ці важні збори, бо маємо тажні справи до обговорення і полагодження. Також на тих зборах буде вибір уряду на рік 1943. Просимо членів вирівнати свої вкладки за 1942 рік тому, що вже кінчиться рік і щоби книжки були в доброму порядку на річних зборах. — О. Косюк, предс.; І. Кокольський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 342, відбудуться в неділю, 20. грудня, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на ці збори і заплатити свої місячні вкладки, бо це є останній місяць цього року. Довгуючі члени мають заплатити свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Просимо членів вписати свої діти до У. Н. Союзу. — І. Савчак, предс.; М. Миньо, кас.; І. Маркович, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Відділ 73 подає до відома, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 1. пополудні. Обовязком є всіх членів явитись на означений час і вирівнати вкладки. Буде звіт уряду і контролі та вибір нового уряду на наступний рік. — Уряд.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Любов, від. 298, повідомляє своїх членів і членниць, що **річні збори** відбудуться в суботу, 19. грудня, в годині 8. ввечір, в церковній гали, 1745 Вашинґтон Еве. Просимо всіх членів і членниць прийти на збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги перед 25. грудня, бо цеог місяця секретар має висилати гроші не пізніше як 25. грудня. На зборах буде вибір уряду на рік 1943. — За уряд: М. Федосик, предс.; Т. Тупало, кас.; Й. Сидор, секр.

ДУРГАМВІЛ, Н. Й. — Відділ 188 повідомляє своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 1:30 пополудні. Просимо всіх членів, щоб хоч раз на рік зібралися разом. Буде вибір уряду на наступний рік. — За уряд: Йосиф Сохан, предс.; Т. Харітон, секр.-кас.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

КОНЦЕРТ

РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА

українського скрипака і композитора, який відограє американські, українські і світові музичні твори, при участи

ПЕТРА ОРДИНСЬКОГО

відомого співака барітона.

В СУБОТУ, 26. ГРУДНЯ (DECEMBER 26, 1942)

В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ,

180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J.

Початок в годині 8:30 вечером.

Тікети включно з податком $1.10, 83 ц., 55 ц.

Просимо всіх громадян прийти чисельно на цей концерт і своєю приявністю піддержати цю культурну імпрезу. 255,60,3

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА ВЛАШТОВУЄ

В НЕДІЛЮ, 20. ГРУДНЯ (DECEMBER 20, 1942)

ПРЕДСТАВЛЕННЯ

БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ

Івана Маркова, комедія в 4-ох відслонах, і

ГОСТИНА СВ. НИКОЛАЯ

Початок в год. 7. ввечір. Вступ 40 центів.

ДІЄВІ ОСОБИ: Василь Галушка, госп., Н. Кравець; Парашка, його жінка, Мар. Ґураль; Захарко, їх слуга, Н. Легкий; Маланка Грушка, сус., Юлія Шеремета; Жебрак, Гр. Ґураль; Суддя, Мих. Яворський; Писар, Ів. Слободян. Режісер Йосиф Буката.

Цим запрошуємо Вас на це гарне та поучаюче представлення, як рівнож О. Николай роздасть усім приявним дітям і старшим різдвяні дарунки. Комітет.

УВАГА! — АНСОНІЯ, ДЕРБІ І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ АМАТОРІВ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ СВ. АПП. ПЕТРА й ПАВЛА буде відігране ПРЕДСТАВЛЕННЯ

„ТІТКА"

комедія в 3. діях, і діточе представлення з СВЯТИМ НИКОЛАЄМ

В НЕДІЛЮ, 20. ГРУДНЯ (DECEMBER 20, 1942)

В 6. ГОДИНІ ВВЕЧІР, В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ В АНСОНІЇ, КОНН.

Особи, що виступають у представленню: Олекса Мерещак, Маріян Алескевич, Анна Герчаковська, Іван Радзіх, Іван Рогач, Семко Шуран, Іван Докля, Анна Гвоздевичова, Юлія Ковтко, Т. Стадник, Іван Патуляк. Режісер Р. Гвоздевич.

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ
Футер Михайла Туранського

Тепер нема причини, щоб ви не мали футра ще перед Різдвом.

Кожне футро у нашім вирібництві мусить бути продане і тому ми знижили ціни до самого дна.

Прийдіть і перегляньте ці чудові футра і ви самі будете питати нас, як можливо так дешево продавати такі футра.

Тепер маємо готові футра в розмірах від 12 до 44. Не зволікайте, але прийдіть, заки є великий вибір. Так, як все, футра Михайла Туранського купується з ДОВІРЯМ.

Отворено що дня до 6 год. веч.
В четвер до 9 год. веч.
В суботу до 5 год. веч.

Замкнено цілий день в суботу, 26. грудня

MICHAEL TURANSKY
350 Seventh Ave., New York City
Between 29 & 30 Sts. 16th Floor — LAckawanna 4-0973

Проф. Микола Чубатий.

Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні

(Картини нової історії українського народу).

15)

а) Українська наука під чужою окупацією.

Саме серед таких обставин розвивалася українська наука сливе на всіх українських землях та на еміґрації по першій світовій війні. У тому теж тим більше гідні глибокої пошани їхні наукові здобутки, добуті серед найтяжчих обставин з одинокою думкою пхнути наперед культуру рідного народу відкидаючи нерідко спокусу наїзника працювати для нього.

Після того вступу хочу дати образ наукового життя українського вченого світа в останніх роках по світовій війні; його здобутки прямо великанські.

Короткий, одначе бурхливий час революції та воєн з чужою окупацією на Україні Східній та Західній не був пригожий до розвою української науки. Остаточно прихід червоної влади на сході, а польської на заході українських земель, став поважною гальмою в українському житті. Не диво проте, що українське наукове життя переноситься також за кордон, де серед невимовно тяжких матеріяльних еміграцьких злиднів шукає собі пристановища на вільнішій землі від окупатського натиску.

В імя правди треба признати, що можливости наукової творчости на рідних землях були за час поміж двома світовими війнами ріжні, залежно від змінчивої системи правління чужої влади. Всежтаки серед яких тяжких відносин не працювалиб українські науковці, науковий доробок українського народу за той час значний. Він тільки доказом великої талановитости української раси та невтомимого стремління українського народу і на полі науки засісти в народів рівних колі.

До вибуху російської революції українське наукове життя свобідно розвивалося тільки в Галичині під австрійським володінням, де осередком української науки стало Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. Під проводом проф. М. Грушевського саме тоді переживало воно найкращий період свого розвою завдяки не тільки солідному проводови найбільшого українського історика, але також завдяки матеріяльній піддержці з одного боку австрійського уряду, з другого боку завдяки жертвенности земляків спід російського володіння.

Вже по першій російській революції 1905 року полеґчало трохи в Росії, тому проф. Грушевський заложив подібне Наукове Товариство в Києві, хоч з огляду на поворот реакції воно не могло розвинути усіх своїх сил до праці. По російських університетах було багато визначних вчених українського походження, але небагато з них робили щось для української науки; дехто навіть не признавався до свого українського походження. В Києві істнувало ніби російське „Общество ім. Нестора Летописця", яке одначе тільки з позору та мови було російське, надiлі воно гуртувало українських істориків та дослідників літератури, що містили свої праці в журналі „Киевская Старина" з назви російським, але з духа українським.

Серед такого стану прийшла російська революція 1917 р. Це зачалася справдішна весна українського культурного, отже і наукового життя. Національна свідомість стала прокидатися серед військовиків, фахівців адміністраторів, вона також досягла учених на російських університетах, що один за одним стали признаватися до свого українського роду, покидати навіть свої дотеперішні офіціяльні єдинонеділимські погляди та ставати до корисної праці для української науки.

б) Українська Академія Наук в Києві та її судьба.

Як усюди в світі осередками наукових дослідів стають з одного боку університети, з другого боку наукові інституції, передовсім академії наук, так само в Україні провід наукового життя переймає Українська Академія Наук, покликана до життя за гетьмана Павла Скоропадського кілька тижнів пере його упадком, бо 14. листопаду 1918 року. Упадок гетьманату на Україні та боротьба з большевицькою інвазією не були пригожими обставинами для розвою науки, тому й академія ніяк не могла розвинути якоїсь більшої наукової праці. Сталося це доперва по закінченню війни, себто по 1922 році.

Українська Академія Наук в Києві — бо така була її урядова назва — була зорґанізована на взір інших академій наук світа. Рішальний голос в академії мали тільки дійсні члени академії — так звані академіки, отже люди науки. Збір академіків вибирав споміж себе Управу, а та вилонювала споміж себе Президію академії, зложену з президента, віцепрезидента та постійного секретаря.

Академія ділилася на три відділи: Історично - Фільольоґічний, Суспільно - Економічний та Математично - Природничий. Праця мала вестися під проводом поодиноких академіків в наукових інститутах, підпорядкованих академії, та у відповідних комісіях при помочи молодих аспірантів української науки. Національний склад академії був такий, що більшість мали українські учені, меншість була з росіян. Першим президентом Української Академії Наук був академік Вернадський, вчений ґеольоґ, батько відомого в Америці історика проф. Ю. Вернадського.

Особовий склад академії був такий поважний, що навіть большевицький уряд по опануванню України не смів відразу нарушувати її самоуправи та на кілька літ лишив її в спокою. Правда, фонди призначувані на удержання академії, були невеличкі, бо в роках 1922-1928 буджет академії замикався цифрами від 50 тисяч карбованців річно до 572 тисячі в р. 1928, зростаючи за 6 літ десятикратно. Та не зважаючи на ті невеликі спершу суми, праця академії за той шестиятітний час була великанська і для української науки прямо історичної ваги. Десятки комісій та інститутів немов старалися навздогін краще працювати один від другого. Спід пера старих досвідчених вчених та молодих розентузіязмованих до справи рідної науки працівників виходили десятки томів праць поважних та ґрунтовно опрацьованих.

Обмін книжкивий поміж Українською Академією Наук та львівським Наук. Товариством ім. Шевченка був в тих часах дуже живий, тому дуже легко приходилося слідкувати за ґрандіозною працею української науки над Дніпром. Впродовж шести літ появилося тільки праць, що такими здобутками, скажу без пересади, могло похвалитися небагато із світових старших академій наук. Виглядало, немов ті люди хотіли надробити занедбання цілих соток літ, прямо цілих ґенерацій, на полі української науки. Зі зворушенням можна було бачити, як старі професори, солідні вчені з царських часів, самі визнавали, що вони доперва тепер чуються щасливими, що можуть працювати свобідно для рідної науки, бо передше їх праця стояла під натиском царату і йшла в користь ворога.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 20. грудня, в звичайнім місці, в годині 2. пополудні. Уряд просить членів явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Просимо тих членів, що ще не заплатили за тікети, заплатити на цих зборах. — Уряд: Ю. Заґвоцький, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 20. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на річні збори. Буде читання доходів і розходів за цілий рік і вибір нового уряду на 1943 рік. Просимо довгуючих членів вирівнати свої місячні вкладки. — За уряд: І. Герман, предс.; В. Валґув, кас.; Ч. Герман, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Василія Великого, від. 278, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 1. пополудні, в домі секретаря, 473 Медісон улиця, бо церковної ґалі годі дістати. — Семен Турчин, секр.

РАНКІН, ПА. — Бр. св. Григорія, від. 24, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що **річні збори** відбудуться 20. грудня в годині 3. пополудні, під ч. 344 — 2. вул. Просимо прийти на означений час. Маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свій довг. На зборах буде вибір уряду на рік 1943. Котрі мами ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союзу, хай впишуть на цих зборах. — За уряд: Анна Круль, предс.; Анна Кушнір, кас.; Микила Щур, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, поівдомляє ?своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 20. грудня, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Просимо всіх членів прийти на час і полагодити біжучі справи. Рівнож напоминаємо довгуючих членів вирівнати свої вкладки, щоб можна замкнути рахунок для контролі перед річними зборами. — Уряд.

ДЕРБИ, КОНН. — **Річні збори** Тов. Запорозька Січ, від. 23, відбудуться в неділю, 20. грудня, в годині 2. пополудні, в Ґелс Галі, 229 Мейн ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження; буде вибір урядників на 1943 рік і зміна назви Товариства. — За уряд: Т. Захаревич, пр.; А. Приākович, кас.; І. Бінковський, секр.

ДЕРІ, ПА. — Братство св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в українській гали, в годині 1. пополудні. Урядники здадуть звіти і буде вибір нового уряду на 1943 рік. Всі члени обовязані бути на цих річних зборах. — І. Шафран, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Бр. св. О. Николая, від. 104, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, в год. 3. пополудні, в Народнім Домі. Кожний член повинен прийти на ці збори. Буде справоздання уряду і контр. комісії та вибір нового уряду на рік 1943. В цей день припадає патрона нашого Братства. Отже як кожного року, всі члени повинні прийти о годині 9:15 до Народного Дому, звідки разом з прапором підемо на церкви віддати пошану нашим померлим членам. Член, вільний від праці, коли не явиться, буде караний згідно з статутом Братства 1 дол. — За уряд: М. Зельвак, М. Вітів, Г. Мисак.

ТАВНТОН, МАСС. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 20. грудня, в ґалі Тов., 14 Мейпл Еве. Уряд просить всіх членів прийти на ці збори хау раз на рік, бо є дуже важні справи і буде вибір нового уряду на рік 1943. — Уряд.

ДО КАСЬКИ МАСЛЮХ, теперішна адреса не відома, але остання відома адреса була Манастирець, пов. Ліско, Галичина, Польща.

Отсим повідомляється вас, що остаточне рішення на розвід а. v. m. було признане проти вас у процесі Пола Масаюха, а також знаного як Павло Маслюх, ваш муж, яке буде вислухане в Суді Комон Пліс ч. 1 для повіту Філядельфії, Вереснева Сесія 1939, ч. 234, в понеділок, дня 25 січня 1943 о 10 годині рано, в котрім то дні Ви маєте явитись і подати причину, якщо яку маєте, чому такий розвід не повинен бути признаний проти Вас в Суді Комон Пліс ч. 1. кімната А, ч. 246, Сітн Гол, Філядельфія, Пенна.

BRENNER & BRENNER
Harry N. Brenner,
Attorney for libellant
510 Bulletin Building
Philadelphia, Pa.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
й ріжного рода бизнеси.
Полагоджую нотаріяльні справи.
Продаю ріжного рода асекурацію
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public,
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

БОЛІНІГ
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі ноги, болючі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.
Лікує згрубіння литок і котиків.
Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.
Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

ДАЛЕКО МЕНШЕ
Це щира правда, що наша услуга коштує далеко менше, ніж пересічна людина є встані заплатити. Це річ природна, що хто бажає якоїсь спеціяльної услуги, той надіється спеціяльних коштів за ту услугу.
Але кожна родина може домагатися від нас услуг, і не лякатися якихнебудь спеціяльних коштів. Наші услуги є мінімальні і є встані задоволити всякі людські домагання.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: BErgen 4-5989
34 E. 25th St., Bayonne — Phone: BAyonne 3-0540

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО PORTER-ів до праці у Департамент Шторах. Постійна праця. Початкова платня $24.00 тижнево, 5 днів—40 годин. Голоситися щодня від години 9. до 10. рано і від 4 до 6. пополудні:
613 SECOND AVENUE,
NEW YORK CITY.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

ПАРОХІЯ І ЦЕРКВА СВ. МАРІЇ в Keiser, Pa., пошукує ДЯКОВЧИТЕЛЯ, що вміє провадити хором і вчити представлення. Школою не провадить. Голоситись особисто, або писати до: 258,-
MICHAEL PATRILIAK,
100 Melrose St., Keiser, Pa.

УВАГА! УКРАЇНЦІ З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦЬ!
ІВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИК (ЮВІЛЕР)
на Філядельфію і околиці.
продає всякі річи, входячі в склад біжутерії, як: заручинові і шлюбні перстені, годинники першорядних фірм для мужчин і женщин, як рівнож всяку срібну столову посуду, по нижчих цінах, як по інших склепах (шторах) чи посередників.
Зайдіть, або напишіть, і переконайтесь у правдивости цього оголошення. Значний опуст для тих, що купують дарунки для жовнірів в американській армії.
ІВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
2928 Poplar St., Philadelphia, Pa.
Українці, памятайте на клич:
СВІЙ ДО СВОГО!

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 ввечір.
В неділі згідно з умовою.

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE
Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомагання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертон, котрих не заварюється ні вариться, а сложивається в натуральній формі. По вжитті пробки переконаєтеся, як скуточно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлунка, гази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.
Спеціяльна Оферта
по знижених цінах.
[ ] $1.00 за 1 коробку Мілертону
[ ] $1.50 за 2 коробки Мілертону
[ ] $2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

ВАСИЛЬ КРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

$150.00 і вище ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по цінам так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ **ПОГРЕБНИК**
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 156 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 687. Відкинена пропозиція.

Другий моряк, Риґс, здержав Скреґа: „Тарзан занадто цінний, щоби його вбивати. Живий він нам придасться. Він вміє голими руками ловити звірину".

„Краще пощадім його і приймім до свого гурта як рівного учасника". Цю думку піддержав другий моряк. „Тепер ми маємо дещо амуніції, але це вичерпається".

По цім решта моряків одобрила цю думку. Але Тарзан на їх пропозицію запитав: „А чи ви також захочете всім ділитись з моїми приятелями?"

Дикі моряки закричали: „Ні, хай вони всі виздихають". „Коли так, то я відкидаю вашу пропозицію. Коштом інших людей я не буду себе рятувати", сказав Тарзан.